

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Quartum argumentum à definitione scientiæ mediæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ad futuritionem, vel non futuritionem. Potest- que id confirmari egregio argumento, quod eruditè ac eleganter prosequitur Pater Baronius in libro de libertate humana & gratia divina, ubi sic discurret. *Si futurum hoc ipso quod aliquando continget, ante omnem causam determinationem, habet certam veritatem cognoscibilem, cur negas à nobis, aut Angelis cognosci? cum enim futurum illud sit finitè veritatis & perfectionis, cur est supra omnem captum intelligentiæ creatæ? Si dicas deesse Angelis species huiusmodi futurorum contingentium, præterquam quod illa responsio nulla est, juxta Vazquezij sententiam, qui Angelis negat species necessarias ad quamcumque rerum cognitionem, frustra opponitur argumento, quia rei possibilis & future eadem est species intelligibilis, quæ Angelo inservit ad cognitionem abstractivam rei absentis, & intuitivam presentis; & si Angelus novit res ut possibiles, cur ignorat ut futuras? Si dicas huiusmodi futurorum cognitionem, nullam præviâ notitiâ determinationis causam, esse propriam & singularem Deo; hoc ego concedo, sed à te exigo, des mihi aliquod argumentum, quo rem fide certam, propugnem contra impios? Iuxta principia D. Thomæ, causa est in promptu, quia futurum liberum cognosci non potest, nisi in decreto eterno, & in coexistentia æternitatis, quæ duo eximia sunt Deo. Sed cum nihil eorum patiaris, & velis futurum in se certum esse & verum, neque ad illud cognoscendum requiras causam æternam inspectionem; neque in æternitate realem coexistentiam, sed objectivam tantum, quæ rebus possibilibus conveniat: cum aliunde futurum illud sit limitata entitatis, cur ad illius notitiam requiris lumen infinitum? cur illam neque creatis intelligentiis?*

§. IV.

Quarum argumentum à definitione scientiæ mediæ.

71. **S**cientia mediæ est cognitio certa & evidens futurorum conditionatorum ante decretum & prædefinitionem voluntatis divinæ: Sed talis cognitio est impossibilis in Deo: Ergo & scientia mediæ. Major patet ex dictis supra art. 1. ubi quid nomine scientiæ mediæ Recentiores intelligant, fusè declaravimus, Minor verò suadet. Ante decretum & prædefinitionem voluntatis divinæ, determinantis extrahere res è statu mere possibilitatis, & dare illis existentiam in aliqua differentia temporis, absolute, vel suppositâ aliquâ conditione, nihil absolute, vel conditionatè futurum est, nec proinde cognoscibile ut tale ab intellectu divino: Ergo cognitio certa & evidens futurorum conditionatorum ante decretum & prædefinitionem divinæ voluntatis, Deo competere nequit. Consequentia patet, Antecedens verò, in quo præcipua hujus celebris controversiæ difficultas versatur, supra multiplici ratione demonstratum est. Ostendimus enim divinum decretum esse primum principium, primamque veluti radicem determinatæ futuritionis in rebus, cum sit primum determinans, primum principium possibilitatis illarum, nimirum divinam omnipotentiam: unde sicut res omnes in sua possibilitate, à Dei omnipotentia, tanquam à causâ, & in sua existentia ab actuali in fluxu & causalitate Dei, illas creantis & conservantis in esse, dependent; ita & in sua futuri-

Tom. I.

72. **A** tione pendent à libera determinatione & prædefinitione voluntatis divinæ, determinantis illis dare existentiam in aliqua differentia temporis. Ibidem etiam ex Aristotele, D. Thomæ, & S. Augustino probavimus, futurum esse id quod est determinatum in causâ: unde cum ante divinum decretum, nihil sit determinatum in causâ prima, ad habendam existentiam pro tempore sequenti (decretum enim est libera causæ primæ determinatio) manifestum est, in signo rationis illud antecedente, nihil esse determinatè futurum, nec cognoscibile ut tale ab intellectu divino. Quare D. Thomas infra quæst. 16. art. 7. ad 3. *Illud quod nunc est, ex eo futurum fuit antequam esset, quia in causâ sua erat ut fieret unde sublata causâ, non esset futurum illud fieri: sola autem causâ prima est æterna, unde non sequitur quod ea, quæ sunt, semper fuit verum ea esse futura, nisi quatenus in causâ sempiterna fuit ut essent futura, quæ quidem causâ, solus est Deus, ut scilicet per liberum decretum se determinat ad rerum productionem, cum non sit agens necessarium, sed liberum, & operetur omnia juxta consilium voluntatis suæ, ut ait Apollolus.*

73. **B** Respondent Adversarij, hæc argumenta demonstrare quidem, nihil esse absolute futurum ante decretum absolute, non probare tamen futura conditionata non habere futuritionem & veritatem objectivam determinatam, independentè à decteto conditionato, & in signo rationis decretum absolute antecedenti.

Sed in primis hæc responsio non coheret cum illorum principiis, ideo enim volunt res contingentes & liberas esse conditionatè futuras in signo antecedenti divinum decretum, & ut tales à Deo cognosci per scientiam mediæ, quia possunt de illis formari propositiones contradictoriæ, quarum una debet esse determinatè vera, & altera determinatè falsa; subindeque objectum illarum determinatè futurum, vel non futurum. Atqui similiter in eodem signo antecedenti decretum, possunt formari propositiones contradictoriæ de futuris absolutis: tam bene enim illæ sunt contradictoriæ ante decretum, *Petrus convertetur, Petrus non convertetur*, quam illæ: *Petrus convertetur, si ponatur in talibus circumstantiis. Petrus non convertetur, si ponatur &c.* Ergo si futura contingentia habeant determinatam veritatem objectivam, subindeque determinatam futuritionem, ante decretum, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ, futura etiam absolute, propter eandem rationem, & oppositionem, veritate & futuritione determinatâ, in eodem signo gaudebunt. Imò cum propositiones contradictoriæ de conditionatis, componantur ex absolutis simplicibus, & quælibet pars sit aliquo modo prior toto, propositiones de futuris absolutis, prius debent esse veræ (subindeque objectum illarum prius futurum) quam propositiones de futuris conditionatis. Unde Pater Martinonus, novissimus Societatis Scriptor, hic disp. 9. sect. 6. sic discurret: *Quidquid est verum, scitur à Deo esse verum: Atqui futura conditionata sunt vera: Ergo sciuntur esse vera.* Majorem probat toto numero 52. Minorem verò numero 53. sic ostendit: *Futura conditionatè non minus vera sunt, quam ea quæ sunt contingentè absolute futura: Atqui contingentè absolute futura, sunt determinatè vera: Ergo futura conditionatè, sunt similiter determinatè vera.*

Pp ij

Minor patet ex jam dictis, Major probatur. Quia non minus est contradictio precisa & immediata inter has duas propositiones, si Petrus ponatur in his circumstantiis, negabit Christum, & si ponatur in his circumstantiis, non negabit Christum, quam sit inter has duas: Petrus potest in his circumstantiis, negabit Christum; & Petrus potest in his circumstantiis, non negabit Christum: ubicunque autem est contradictio precisa & immediata, unum extremorum est determinate seu distincte falsum; & alterum est determinate seu distincte verum: quare non minus in conditionatis, quam in absolutis futuris, unum est verum determinate, & alterum falsum. Hæc P. Marinonus. Quibus verbis expressè docet futura contingentia, tam absoluta, quam conditionata, esse determinate vera, & cognoscibilia ab intellectu divino, in signo antecedenti decretum: imò ex veritate objectiva, quam supponit inesse futuris absolutis ante decretum, probat determinatam veritatem in conditionatis: Ergo si standum sit Adversariorum principiis, res contingentes & liberæ, vel nullo modo sunt futurae ante decretum, & sic non datur scientia media: vel si sint futurae in signo antecedenti decretum, non solum conditionate, sed etiam absolute futurae sunt, subindeque in sua futuritione nullo modo à divina voluntate dependent; quod repugnat principiis fidei, & doctrinæ Apostoli asserentis Deum omnia operari secundum consilium voluntatis suæ, atque Augustino dicenti, Deum facere futura, ea prædestinando, & in sua prædestinatione futura nostra opera præscire, ut supra vidimus.

74. Deinde confutari potest Adversariorum responsio, & evidentè demonstrari, non solum futura absoluta, in sui futuritione, à decreto absolute, sed etiam conditionata, à conditionato pendere. Primò, quia (ut supra dicebamus) futurum est illud quod est determinatum in causa, ad habendam existentiam pro duratione sequenti: Ergo sicut nihil esse potest absolute futurum, nisi causa prima per decretum absolutum sit absolute determinata ab æterno, ad dandam illi existentiam in tempore; ita repugnat aliquid esse conditionate futurum, nisi eadem causa prima, per decretum conditionatum determinata sit ad illud producendum, si poneretur aliqua conditio.

75. Secundo, Este futurum sub conditione, est aliquid reale, & non merum ens rationis: At non est aliquid reale intrinsecum rei quæ futura sub conditione dicitur, cum hæc pro tunc nihil sit, subindeque non sit capax denominationis intrinsecæ: Ergo est aliquid reale ab extrinseca forma proveniens: At hæc realis & extrinseca forma, nulla alia esse aut intelligi potest, quam liberum Dei decretum; cum id omne quod à causa prima dependet, sit ab illa ut agente per intellectum & voluntatem, & consequenter medio decreto libero: Ergo illo non præsupposito, ac præintellecto in Deo, nihil potest esse, aut intelligi ab intellectu divino, ut futurum sub conditione.

76. Tertiò, Repugnat Deum cognoscere res ut possibiles, non præintellectà suâ omnipotentia, à qua constituitur potens illas producere: Ergo etiam implicat ipsum eas intelligere ut futuras, sive absolute, sive conditionate, non præintellecto decreto divino. Consequentia patet, sicut enim possibilitas ordinem dicit ad omnipotentiam Dei, ita & futuritio ad ejus decretum.

A Quarto, Futuritio conditionata dicit aliquam actualitatem, quam non includit mera possibilitas; id enim quod est conditionate futurum, dicit ordinem ad existentiam ut habendam, si poneretur aliqua conditio: illud verò quod est merè possibile, præscindit omninò ab ordine ad existentiam, & est prorsus indifferens ad illam habendam: At major illa actualitas, ordoque ille ad existentiam sub conditione habendam, non potest subterfugere divinam causalitatem; alioquin daretur gradus aliquis actualitatis & existentiae, qui à Deo ut prima causa non procederet: Ergo cum id omne quod à prima causa dependet, sit ab illa ut agente per intellectum & voluntatem, & consequenter medio decreto libero, ut supra dicebamus, manifestum est, futuritionem conditionatam rerum contingentium, à decreto conditionato divinæ voluntatis pendere.

Denique, Quod est futurum conditionate, respicere debet voluntatem divinam alio modo dispositam, quam si esset merè possibile: At quod est merè possibile, respicit voluntatem divinam, ut omnino indifferentem & indeterminatam: Ergo quod est conditionate futurum, illam respicere debet, ut determinatam per aliquod liberum Dei decretum, non absolutum, sed conditionatum.

§. V.

Præcluditur aditus solite evasionis Adversariorum.

M

79. **M**irum est quantum hæc argumenta premant & torqueant Adversarios, unde ut ab illis se expediant, in omne latus se vertunt, nihilque intentatum relinquunt; omnes tamen eorum solutiones, quocunque modo explicentur, ad hanc tandem reducuntur, quòd cum res conditionate futura, non sit effectus absolute existens, sed sub conditione, non requirit influxum divinum præsentem realiter, sed tantum objective; & eodem modo requirit decreti existentiam, non exercitam, sed objectivam: id est, sufficit quòd Deus cognoscat se habiturum decretum, ex hypothesi quòd causa secunda libera, constituta in tali rerum ordine, & sub talibus circumstantiis, operatura sit. Hoc itaque volunt inter futura absoluta & conditionata interesse discrimen, quòd absoluta dependent à decreto actuali, & exercito, & actu posito, ac existente in Deo: conditionata verò non requirunt decretum actu posito, & existens in voluntate divina, sed tantum decretum quòd esset, & poneretur, si poneretur conditio. Existentia enim causæ, inquit, habere debet proportionem cum existentia effectus; unde sicut necessarium est, ut effectui qui est, assignetur causa quæ pariter sit, ita sufficit, si effectui qui erit, assignetur causa quæ erit, & effectui qui esset, causa quæ esset: quia ergo futura conditionata, nec sunt, nec erunt, sed solum essent, si conditio poneretur; satis est ut pro illis assignetur in Deo, aliquid decretum quòd esset & poneretur, si poneretur conditio.

80. Hanc responsonem plurimum extollunt quidam Recentiores, eamque putant esse veluti murum æneum, ad infringendos omnes impetus, & eludenda omnia tela Thomistarum. Hoc tamen effugium facillimè potest impugnari, & murus ille, sine ariete, & sine ullo tormento bellico, penitus infringi.